

Toimialabarometri 2015:

Festivaalijärjestäjien näkemyksiä nykytilasta ja tulevaisuudesta.

KINNUNEN, M., LUONILA, M., & KOIVISTO J. (2017).

Toimialabarometri 2015: Festivaalijärjestäjien näkemyksiä nykytilasta ja tulevaisuudesta

Maarit Kinnunen

Mervi Luonila

Juha Koivisto

SIBELIUS-AKATEMIAN SELVITYKSIÄ JA RAPORTTEJA

18

ISSN: 1798-5455

ISBN 978-952-329-081-5

Kannen kuva: Petri Anttila / Helsingin juhlaviikot

Lukijalle

Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Seinäjoen yksikkö järjesti yhteistyössä suomalaisia festivaaleja edustavan edunvalvontajärjestön Finland Festivals ry:n kanssa suomalaista festivaalikenttää tarkastelevan toimialabarometrin joulukuussa 2015. Nyt käsillä oleva tutkimusraportti *Toimialabarometri 2015: Festivaalijärjestäjien näkemyksiä nykytilasta ja tulevaisuudesta* esittää kyselyn tuloksia ja tarkastelee suomalaista festivaalikenttää kyselyyn vastanneiden festivaalijohtajien ja tuotannollisessa vastuussa olevien tahojen näkökulmista.

Tämä raportti on osa laajempaa tutkimuskokonaisuutta, jossa kiinnostuksen kohteena ovat tuotannollisten tekijöiden lisäksi myös festivaaliyleisöt. Muita tutkimuksia ovat olleet vuosina 2014 ja 2016 toteutetut Festivaalibarometrit, joissa on tarkasteltu Suomen suurimpien rytmimusiikkifestivaalien yleisöjä. Tutkimusten tarkoituksena on pitkäaikaistutkimuksena koota tietoa suomalaisista rytmimusiikkifestivaalien kävijöistä ja seurata kävijöiden musiikki- ja festivaalimieltymysten muuttumista vuosien kuluessa. Molempien tutkimusaiheiden tavoitteena on toistettavuus toimialaa koskevan pitkäaikaistiedon keräämiseksi ja kehitystyön tukemiseksi.

Vastaavana ja toimintaa koordinoivana tahona esitetyissä tutkimuksissa on toiminut Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Seinäjoen yksikkö tiiviissä yhteistyössä Lapin yliopiston Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin ja Sibelius-Akatemian taidehallinnon pääaineen kanssa. Muita yhteistyökumppaneita eri tutkimuksissa ovat olleet Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Turun yliopiston kauppar korkeakoulun Porin yksikkö sekä tutkimukseen osallistuneet festivaalit.

Aikaisempia tuloksia on julkaistu esimerkiksi JOHDE 2 -hankkeen julkaisussa *Rock, Ra(u)ha ja Rakkaus. Festivaalibarometri 2014 ja katsaus tapahtumien muuttuvaan toimintaympäristöön* (2015) ja esitelminä MARS -festivaaleilla Seinäjoella vuodesta 2015 alkaen. Lisäksi tätä tutkimusta on käsitelty osittain myös Kulttuuripoliittisen tutkimuskeskuksen Cuporen toimittamassa *Festivaalien Suomi* -kirjassa.

Kirjoittajat:

Maarit Kinnunen FM, restonomi (AMK), YTM, aloitti elämysten tutkimisen Lahden AMK:ssa käsitellen opinnäytetyössään geokätköilyn tuottamia elämyksiä. Hän jatkoi matkailututkimuksen opintoja Lapin yliopistossa ja teki pro gradu -tutkimuksensa festivaalikävijöiden elämyksistä. Tällä hetkellä Kinnunen jatkaa festivaalikävijöiden elämysten tutkimusta valmisteilla olevassa väitöskirjassaan.

Mervi Luonila (MuT) toimii tutkijana ja lehtorina Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Arts Management -osastolla. Luonila väitteli ensimmäisenä Suomessa taidehallinnon pääaineesta marraskuussa 2016 ja tekee post doc -tutkimusta taiteen tuottamisen sidosryhmäkumppanuuksista. Luonila on työskennellyt eri taidelaitoksissa ja toiminut aiemmin projektitutkijana ja projektipäällikkönä luovan taiteen kehittämisen- ja koulutushankkeissa mm. Turun yliopiston kauppar korkeakoulun Porin yksikössä ja yhdistyssektorilla.

Hallintotieteiden ylioppilas **Juha Koivisto** on toiminut suunnittelijana Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Johde- ja Johde2-hankkeissa. Koivistolla on yli 20 vuoden kokemus klubi-, konsertti- ja festivaalijärjestäjänä, ja lisäksi hän on ollut monissa luottamustoimissa musiikkialan järjestöissä, esimerkiksi Finland Festivalsin ja Rythmi-instituutin hallituksissa.

Toimialabarometri 2015: Festivaalijärjestäjien näkemyksiä nykytilasta ja tulevaisuudesta

Maarit Kinnunen, Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti, Lapin yliopisto

Mervi Luonila, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia

Juha Koivisto, Vaasan yliopisto

Aluksi

Suomi on aktiivinen ja monipuolinen festivaalimaa: eri puolilla Suomea järjestetään satoja taide- ja kulttuurifestivaaleja, jotka edustavat kattavasti eri taiteen aloja, ja niihin osallistutaan aktiivisesti (esim. Kangas & Pirnes, 2015; Silvanto, 2016). Esimerkiksi suomalaisten festivaalien kattojärjestö Finland Festivals ry (FF) raportoi jäsenfestivaaliensa lipunmyynnin olleen kesällä 2015 yli 833 000 myytyä lippua kokonaiskäyntimäärän kivutessa reilusti yli 2 miljoonan (Finland Festivals, 2016). Vastaavasti festivaalien lukumäärän arvioidaan asettuvan noin 500 ja 800 välille (Kinnunen & Haahti, 2015). Luokusten festivaalien monimuotoinen sisältötarjonta kattaa eri taiteenalat rytmimusiikista, lasten kulttuurista, sirkuksesta ja performansitaiteista lukuisiin klassisen musiikin festivaaleihin ja oopperaan. Festivaaleja tuottavat yhdistykset, julkisen sektorin toimijat ja yritykset pienistä harrastepohjaisista yhteisöistä ammattilaisorganisaatioihin (Herranen & Karttunen, 2016). Festivaalit voidaankin siis nähdä Suomessa keskeisenä taide- ja kulttuurituotannon, -tarjonnan ja osallistumisen muotona sekä vakiintuneena osana taidetuotannon rakenteita. (ks. esim. Herranen & Karttunen, 2016; Kangas & Pirnes, 2015; Luonila, 2017.)

Suomalaisen taide- ja kulttuurifestivaalientän moninaisuuden vuoksi kenttää määrittelevän kokonaiskuvan muodostaminen on kuitenkin haastavaa. Tällä hetkellä festivaalienttää ei voida tarkastella yksiselitteisesti minkään rahoitusmuodon, toimialalla käytössä olevan tiedonkeruun, alueellisen kehittämisen tai taiteenlajien ja festivaaliyleisöjen näkökulmasta (esim. Luonila, 2017). Kulttuuripoliittisen tutkimuskeskuksen Cuporen julkaisuissa esimerkiksi todetaan, että erityisesti määrällistä tietoa on saatavilla pirstaleisesti (Herranen & Karttunen, 2016) ja tällä hetkellä toimialan kokonaiskuva syntyy useista erilaisista aineistoista ja raporteista kuten opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) taide- ja kulttuurifestivaalien valtionavustuksiin liittyvistä raportoinneista, FF:n jäsenfestivaaleistaan tuottamista avainlukuista ja tilastoista, Tilastokeskuksen vapaa-aika- ja ajankäyttötutkimuksista sekä Tilastokeskuksen kulttuuritilastoista. Lisäksi taidealakohtaisesti esimerkiksi Teosto on luonut Teosto-ilmoituksiin pohjautuvan avoimen rajapinnan tarjoavan tietokannan, joka kokoaa yhteen elävään musiikkiin liittyvää aineistoa yksittäisistä keikkaesityksistä festivaaleihin (Teosto, 2017). Näiden määrällisten aineistojen lisäksi pääosin opinnäytetöissä ja väitöskirjatutkimuksissa on raportoitu laadullista aineistoa (ks. esim. Kainulainen, 2005; Kinnunen, 2013; Luonila, 2016). Tehtyjen tutkimusten menetelmät sekä tapahtuma- ja festivaalikäsitteen määrittely kuitenkin vaihtelevat, minkä seurauksena kenttää ei voida yksiselitteisesti kuvata. Esimerkiksi tarkkaa kokonaismäärää vuosittain järjestettävistä festivaaleista, festivaaliosallistujista tai festivaalien vapaaehtoistyöntekijöistä ei ole saatavilla. (Esim. Luonila, 2017.)

Erityisesti 2010-luvulla tehty suomalainen tutkimus on kuitenkin osoittanut festivaalien merkittävän aseman suomalaisissa taiteen ja kulttuurin tuotantorakenteissa (esim. Herranen & Karttunen, 2016; Luonila, 2016) sekä painottanut festivaalien tärkeää roolia eri taiteenalojen kehittämisessä ja uusien ilmiöiden esiin nostamisessa (ks. myös Newbold et al., 2015). Toisaalta festivaaleista puhutaan yhä enenevässä määrin kokonaisvaltaisen elämyksen tuottajina (Kinnunen, 2013). Tällä tarkoitetaan tuotannon tavoitetta, jossa taiteellisten sisältöjen lisäksi merkittävässä asemassa ovat festivaalien palvelutarjonta sekä ylipäättään yhteisöllisyyden merkitys (Kinnunen & Haahti, 2015; Luonila, 2016; Morgan, 2008; Nordvall et al., 2014). Palvelujen tarjonta osana festivaalia vahvistaa tapahtuman taloudellisia

siteitä tapahtumapaikkakuntien elinkeinoelämään, kun tuotantorakenteiden siteet palvelujen tuottamiseksi ulottuvat useissa tapauksissa vahvasti festivaalipaikkakunnan yrityksiin. Yhteisöllisyydellä vastaavasti viitataan yhtäältä itse festivaaliosallistumiseen ja festivaalien yleisöihin. Toisaalta yhteisöllisyys nivoutuu festivaalituotannossa vahvasti tapahtumalle elintärkeisiin vapaaehtoisjoukkoihin, joille vapaaehtoisuus on esimerkiksi taloudellisen pääoman keräämistä paikalliselle urheiluseuralle tai yhteisöllistä yhdessä olemista ja työpanoksen antamista itselle tärkeän asian äärellä (Haanpää, García-Rosell & Tuulentie, 2016; Tahvanainen, 2005). Esimerkiksi FF:n jäsenfestivaleilla työskenteli vuonna 2014 noin 7 300 vapaaehtoistyöntekijää (Finland Festivals, 2015).

Festivaalituotannoilla voidaankin katsoa olevan vahva vaikutus alueensa kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen kehitykseen (Arcodia & Whitford, 2008; Getz, 2012; ks. myös Kainulainen, 2005; Luonila & Johansson, 2015). Näin ollen, kuten vuonna 2016 OKM:n johdolla valmistellussa ensimmäisessä taide- ja kulttuurifestivaaleja koskevassa toimenpideohjelmassa (OKM, 2016) todetaan, tietoa festivaaleista ja niiden vaikutuksista tarvitaan toimialan kehittämistyön ja arvioinnin sekä poliittisen päätöksenteon tueksi. Osana viime vuosina käytyä keskustelua Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Seinäjoen yksikkö järjesti yhteistyössä suomalaisia festivaaleja edustavan edunvalvontajärjestön Finland Festivalsin kanssa suomalaista festivaalientäätä tarkastelevan toimialabarometrin joulukuussa 2015 (Liite 1). Toistettavaksi tutkimukseksi tarkoitettun kyselyn tavoitteena oli selvittää,

- 1) miten *festivaalijärjestäjät* kokevat festivaalien nykytilan
- 2) kuinka alan arvioidaan kehittyvän tulevaisuudessa.

Ensimmäistä kertaa järjestetyn kyselyn tulokset esiteltiin Seinäjoella MARS-festivaalilla 4.2.2016 (Kinnunen, 2016). Lisäksi osaa vastauksista on käsitelty myös Kulttuuripoliittisen tutkimuskeskuksen Cuporen toimittamassa Festivaalien Suomi -kirjassa (Kinnunen & Luonila, 2016; Silvanto, 2016).

Tutkimusmenetelmät ja -aineisto

Kysely lähetettiin sähköpostitse 93 kotimaiselle festivaalijärjestäjälle joulukuussa 2015. Heitä pyydettiin analysoimaan kulunutta festivaalivuotta, pohtimaan festivaalien kriittisiä menestystekijöitä ja kehittämiskohteita sekä kuvaamaan festivaalientään tulevaisuudennäkymiä. Kohderyhmästä 79 oli FF:n jäseniä ja 14 yhdistyksen kuulumattomia, suomalaisessa festivaalientäässä kokoluokaltaan merkittäviä festivaaleja (Liite 2). Näin ollen kohderyhmä muodostui sisällöltään, kokoluokaltaan, sijainniltaan ja elinkaareltaan monipuoliseksi kokonaisuudeksi ammattimaisesti tuotetuista suomalaisista festivaaleista. Lisäksi kohderyhmä noudatteli OKM:n tapahtumatyöryhmän laatimaa määrittelyä taide- ja kulttuurifestivaalista (OKM, 2016, s. 13): kohderyhmänä olleet festivaalit ovat tietyllä paikkakunnalla järjestettyjä, toistuvia ja aikaan sidottuja tapahtumia, jotka koostuvat yleisölle avoimesta taiteeseen ja kulttuuriin perustuvasta ohjelmistosta.

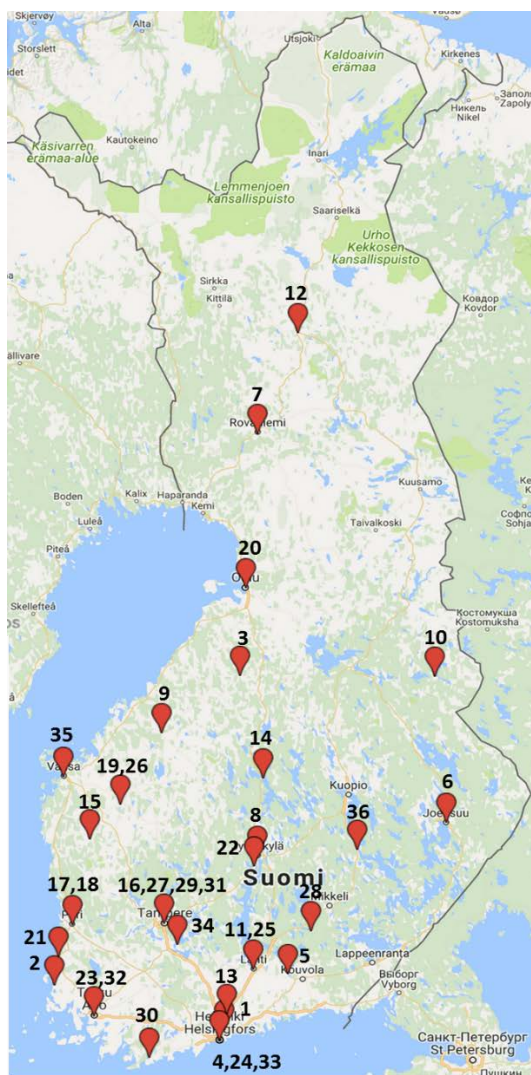
Vastaajat

Vastaukset saatiin 36:lta festivaalilta, joten vastausprosentti oli 39. FF:n jäsenistä vastasi 28 ja muista 8. Vastaajat on koottu taulukkoon 1, ja festivaalien sijoittuminen Suomen kartalle kuvioon 1. Vastausprosenttia voidaan pitää kohtuullisena, sillä Cook, Heath ja Thompson totesivat jo vuonna 2000, että nettikyselyiden keskimääräinen vastausprosentti on 39,6 (Cook, Heath & Thompson, 2000) ja kyselyiden vastausprosentit ovat tuon jälkeen edelleen laskeneet (Sánchez-Fernández, Muñoz-Leiva & Montoro-Ríos, 2012; Sauermann & Roach, 2013; Shinn, Baker & Briers, 2007). Huomioitavaa myös on, että vastaajajoukko edustaa hyvin eri puolella Suomea tuotettavia, sisältö- ja tuotantorakenteeltaan toisistaan poikkeavia festivaaleja.

Taulukko 1. Vastanneet festivaalit aakkosjärjestyksessä ($n = 36$).

Numero kartalla	Festivaali	Genre	Paikkakunta	FF:n jäsen
1	BRQ Vantaa	Klassinen musiikki	Vantaa	x
2	Crusell-viikko	Klassinen musiikki	Uusikaupunki	x
3	Haapavesi Folk Music Festival	Folk	Haapavesi	x
4	Helsingin juhlat	Monitaide	Helsinki	x
5	Iitin musiikkijuhlat	Klassinen musiikki	Iitti	x
6	Ilosaarirock	Pop/Rock	Joensuu	x
7	Jutajaiset Folklore Festival	Monitaide	Rovaniemi	x
8	Jyväskylän Kesä	-	Jyväskylä	x
9	Kaustinen Folk Music Festival	Folk	Kaustinen	x
10	Kuhmon Kamarimusiikki	Klassinen musiikki	Kuhmo	x
11	Lahden Lasten Talvikarnevaalit	Lasten ja nuorten	Lahti	x
12	LuostoClassic	Klassinen musiikki	Sodankylä	x
13	Meidän Festivaali	Klassinen musiikki	Järvenpää	x
14	Musiikin aika	Nyky musiikki	Viitasaari	x
15	Nummirock	Pop/Rock	Kauhajoki	
16	Pispalan Sottiisi	Tanssi	Tampere	x
17	Pori Jazz	Jazz/Blues	Pori	x
18	Porispere	Pop/Rock	Pori	
19	Provinssi	-	Seinäjoki	
20	Qstock	Pop/Rock	Oulu	
21	Rauma Festivo	Klassinen musiikki	Rauma	x
22	Rockfestari Naamat	Pop/Rock	Muurame	
23	Ruisrock	Pop/Rock	Turku	x
24	Seurasaaren juhannusvalkeat	Folk	Helsinki	x
25	Sinfonia Lahden kansainvälinen Sibelius-festivaali	Klassinen musiikki	Lahti	x
26	Solar Sound Festival	Hiphop/EDM/Urban	Seinäjoki	
27	South Park	Pop/Rock	Tampere	
28	Taidekeskus Salmela	Monitaide ¹	Mäntyharju	x
29	Tammerfest	Pop/Rock	Tampere	
30	Tammisaaren Kesäkonsertit	Klassinen musiikki	Raasepori	x
31	Tampereen Teatterikesä	Teatteri ja kirjallisuus	Tampere	x
32	Turun musiikkijuhlat	Klassinen musiikki	Turku	x
33	Tuska Open Air Metal Festival	Pop/Rock	Helsinki	x
34	Työväen Musiikitapahtuma	Monitaide	Valkeakoski	x
35	Vaasan Kuorofestivaalit	Ooppera ja kuoro	Vaasa	x
36	Vekara-Varkaus Festivaaliviikko	Lasten ja nuorten	Varkaus	x

¹ Vastaus korjattu lasten- ja nuortentapahtumasta monitaidetapahtumaksi

Kuvio 1. Vastanneiden festivaalien sijoittuminen manner-Suomeen (kartta ©Google).

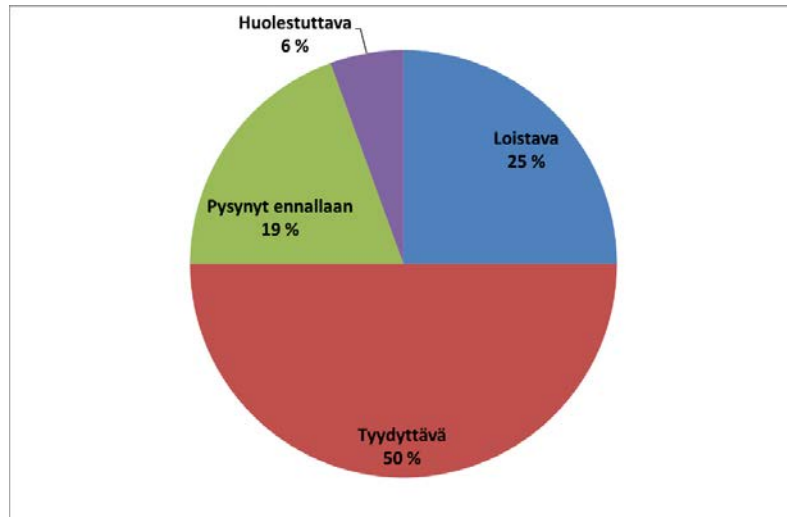
Musiikkitapahtumia vastanneista oli 26 (76 %), mikä kuvastaa hyvin suomalaista festivaalientää, jossa vallitsevana genrenä on nimenomaan musiikki. Klassisen musiikin tapahtumia vastanneista oli kymmenen, pop/rock-tapahtumia yhdeksän, folk-musiikkitapahtumia kolme sekä nykymusiikki-, ooppera/kuoro-, jazz/blues- ja hiphop/EDM/urban-tapahtumia kutakin yksi. Monitaidetapahtumia oli neljä sekä lasten ja nuorten tapahtumia oli kaksi. Teatteri/kirjallisuus- ja tanssitapahtumia oli kumpaakin yksi. Kaksi tapahtumaa ei halunnut luokitella genreä kyselyssä esitetyllä tavalla.

Vakituisia työntekijöitä festivaaleilla oli nollasta yhdeksään, keskimäärin 2,4. Väli aikaisten työntekijöiden määrä oli huomattavasti suurempi: 0 – 600 (keskimäärin 49). Vapaaehtoisten määrä oli suurin: 0 – 2 152 (keskimäärin 223). Festivaalien kesto vaihteli kahdesta päivästä 65 päivään. Vuoden 2015 kävijämäärä vaihteli 1 800 ja noin 300 000 välillä. Yhteensä vastanneet festivaalit vastasivat yli 1,1 miljoonasta festivaalikäynnistä vuonna 2015 eli kysely kattoi kotimaista festivaalientää erinomaisesti, sillä vuonna 2016 FF:n jäsenfestivaalit ja muut kuusi suurinta rytmimusiikkifestivaalia myivät yhteensä 1,1 miljoonaa lippua (Luonila, 2017). Ulkomaisten kävijöiden osuudeksi festivaalit arvioivat 0 – 40 %. Vain viidessä tapahtumassa ulkomaisten kävijöiden määrä oli vuonna 2015 vähintään 10 %: Helsingin juhlatapahtumilla, Seurasaaren juhannusvalkeilla, Tammisaaren Kesäkonserteissa, Musiikin ajassa sekä Sinfonia Lahden kansainvälisellä Sibelius-festivaalilla.

Festivaalijärjestäjien näkemykset

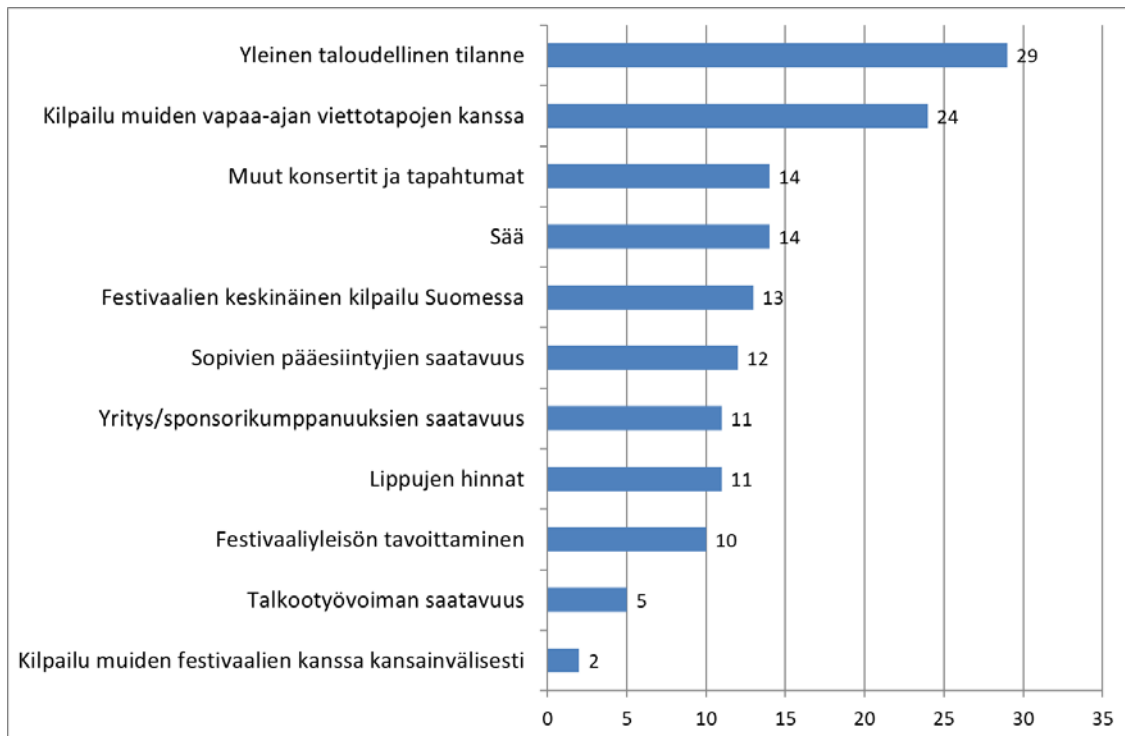
Festivaalien nykytilanne

Kuvioon 2 on koottu järjestäjien näkemys festivaalien tämän hetken tilanteesta, jonka he kokevat varsin hyvänä.

Kuvio 2. Miten kuvailisit festivaalien tilannetta Suomessa tällä hetkellä (yleisesti)? Festivaalien tilanne on... ($n = 36$). Asteikko: loistava – tyydyttävä – pysynyt ennallaan – huolestuttava – huono.

Nykytilanteeseen vaikuttavista tekijöistä tärkeimmiksi nousivat yleinen taloudellinen tilanne ja kilpailu muiden vapaa-ajan viettotapojen kanssa (Kuvio 3). Festivaalien kanssa kilpailevina vapaa-ajan viettotapoina nähdään varmastikin liikuntaharrastukset, sosiaalinen kanssakäynti, netin käyttö yleisesti sekä festivaalien ohella muut kulttuuritilaisuudet (Pääkkönen & Hanifi, 2012). Vapaissa kommentteissa tuotiin esiin esimerkiksi: ”Uskon, että tulevaisuudessa erityisesti ne festivaalit, joilla on hyvin vahva ja omanlaisensa profiili, pärjäävät”.

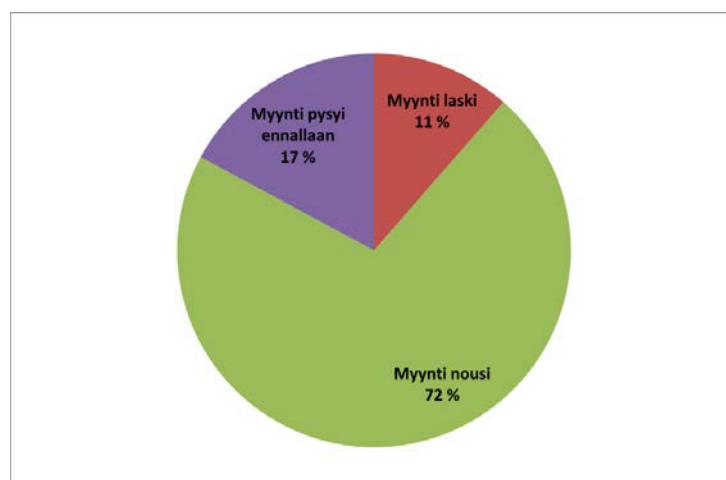

Kuvio 3. Mitkä tekijät vaikuttavat Suomessa tällä hetkellä eniten festivaaleihin?

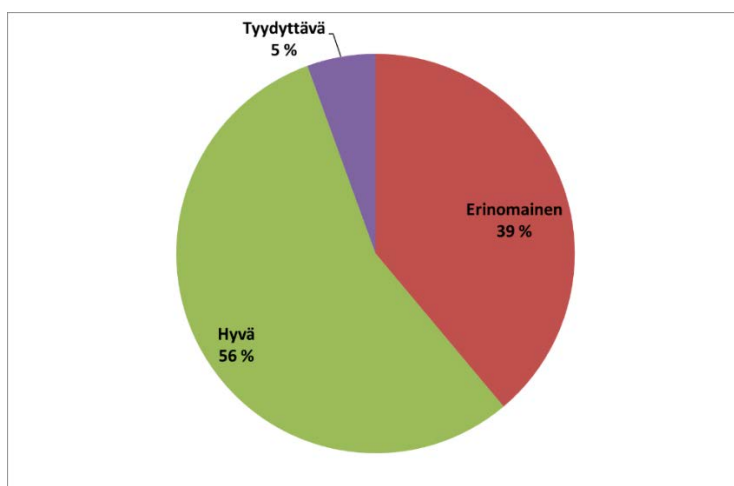
Festivaalivuosi 2015 oli onnistunut

Vastaajat pitivät vuotta 2015 erinomaisena tai hyvänä sekä lipunmyynnin että festivaalien onnistumisen näkökulmasta (Kuviot 4 ja 5). Vastanneista 72 % ilmoitti, että lipunmyynti kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Myynnin nousun syinä pidettiin onnistunutta ohjelmaa, festivaalin laajentumista, markkinointiponnistusten onnistumista, hyvää säätä, hintojen muutosta ja myös taantumaa, sillä taloudellisen taantumana aikana kotimaan matkailu lisääntyy ulkomaan matkailun vähetessä (Marin, 2009). Myynti pysyi ennallaan 17 %:lla ja laski 11 %:lla vastanneista. Myynnin laskun katsottiin johtuvan ohjelmasta, säästä, kilpailusta ja yllättävää kyllä – myös kasvuun vaikuttavan tekijän tavoin – taantumasta.

Lippujen päivähinnat vaihtelivat nollan ja 145 €:n välillä. Jotkut festivaalit tarjosivat myös koko festivaalin kestoisia lippuja, joiden vaihteluväli oli 0 – 530 €. Ilmaisohjelmaa oli 29 festivaalilla, joista kaksi oli täysin ilmaisia. VIP-lippuja myi 11 tapahtumaa.

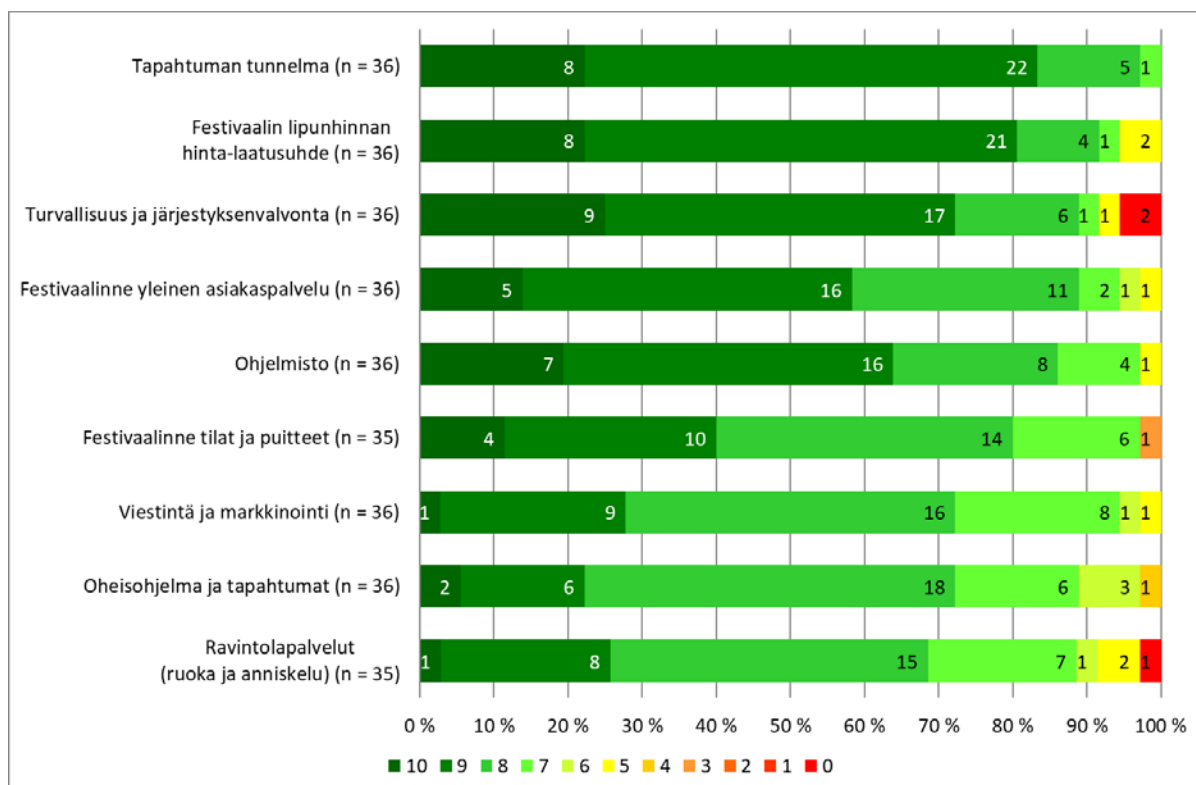

Kuvio 4. Lippujen kokonaismyynti verrattuna edelliseen vuoteen ($n = 35$).

Kuvio 5. Miten luonnehtisit festivaalin onnistumista tänä vuonna? (n = 36). Asteikko: erinomainen – hyvä – tyydyttävä – heikko – katastrofaalinen.

Kun järjestäjät arvioivat oman tapahtumansa onnistumisen osa-alueita, tärkeimmiksi nousivat tapahtuman tunnelma sekä festivaalilipun hinta-laatusuhde. Kaikki onnistumisen osa-alueet on koottu kuvioon 6. Kuviota tulkittaessa tulee huomioida, että ne festivaalit, joilla ei ole ollut tiettyä palvelua tarjolla, ovat todennäköisesti vastanneet arvolla 0. Tämä selittää erityisesti turvallisuuden ja järjestyksenvalvonnan ”punaista viivaa”: joissakin tapahtumissa ei ole tarpeen nimetä erillisiä järjestyksenvalvoja. Jos tarkastellaan vain parhaan arvosanan saaneita toimintoja, ensimmäisenä on turvallisuus ja järjestyksenvalvonta, minkä jälkeen seuraavat tapahtuman tunnelma sekä lipun hinta-laatusuhde.

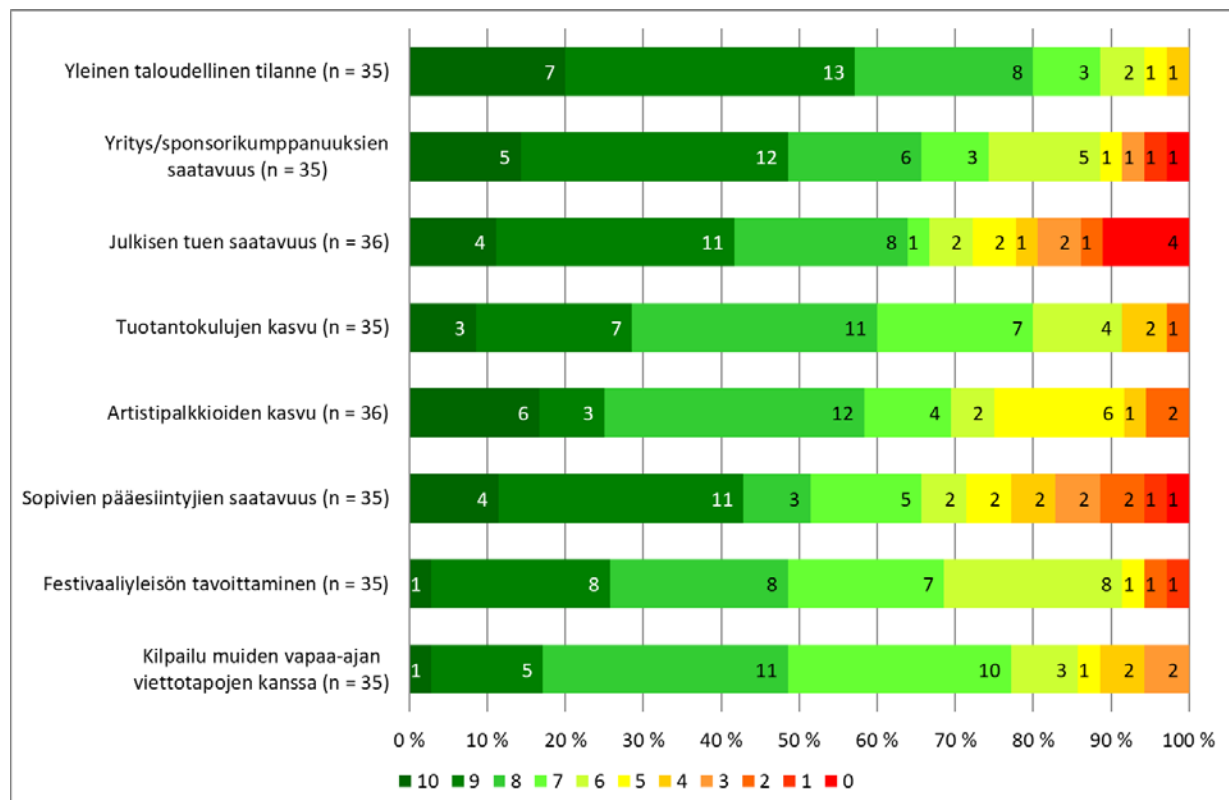
Kuvio 6. Arvio tapahtuman onnistumisesta seuraavilla osa-alueilla. Lajiteltu arvosanojen 8-10 summien pohjalta.

Kriittiset menestystekijät ja kehittämiskohteet

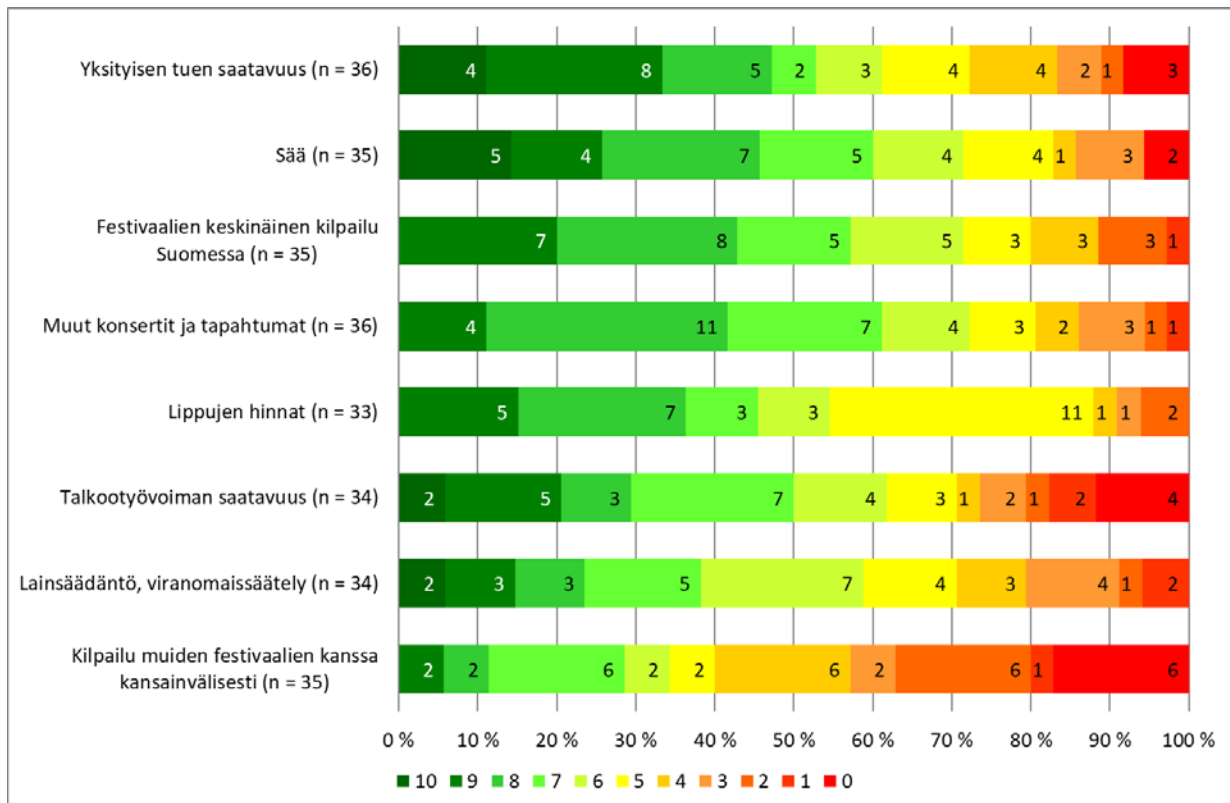
Festivaalijärjestämisen kriittisiä menestystekijöitä on arvioitu kuvioissa 7 ja 8. Kaikki viisi ensimmäistä tekijää liittyvät rahaan: yleinen taloudellinen tilanne, sponsorirahan ja julkisen tuen saatavuus sekä tuotanto- ja artistikulujen nousu. Vasta festivaalijärjestämisen taloudellisten edellytysten täyttymisen jälkeen tulevat muut kriittiset menestystekijät kuten pääesiintyjien saatavuus, yleisön saavutettavuus ja kilpailu muiden vapaa-ajan viettotapojen kanssa.

Kiinnostavaa on, että kotimaisten festivaalien välistä kilpailua ei pidetä kovin olennaisena tekijänä, puhumattakaan kilpailusta ulkomaisten festivaalien kanssa. Sen sijaan kyselyn avoimissa vastauksissa nostettiin esiin näkemys laajan kentän vahvuuksista vastaajan todetessa: ”Suomen konsertit ja festivaalit eivät ole kilpailijoita. Mitä enemmän tarjontaa, sitä vahvempi kenttä. Jos kenttä surkastuu, surkastuu koko ala.”

Viranomaissäätely ei ole myöskään kovin tärkeä tekijä – toisin kuin vielä muutamien vuosien takaiset mediaotsikot (Helsingin Uutiset 2014; Viljanen, 2013) antoivat ymmärtää. MARS 2016 -festivaalilla käydyn paneelikeskustelun pohjalta voitaneen arvioida, että festivaalijärjestäjät ovat oppineet toimimaan tapahtuman järjestämistä koskevan lainsäädännön kanssa sekä soveltamaan sitä omaan toimintaansa yhteistyössä viranomaisten kanssa. Samankaltaisia päätelmiä esitettiin myös OKM:n kulttuuri-tapahtumien järjestämiseen liittyvän säätelyä ja byrokratiaa tarkastelevassa erillisselvityksessä syksyllä 2015 (OKM, 2015).

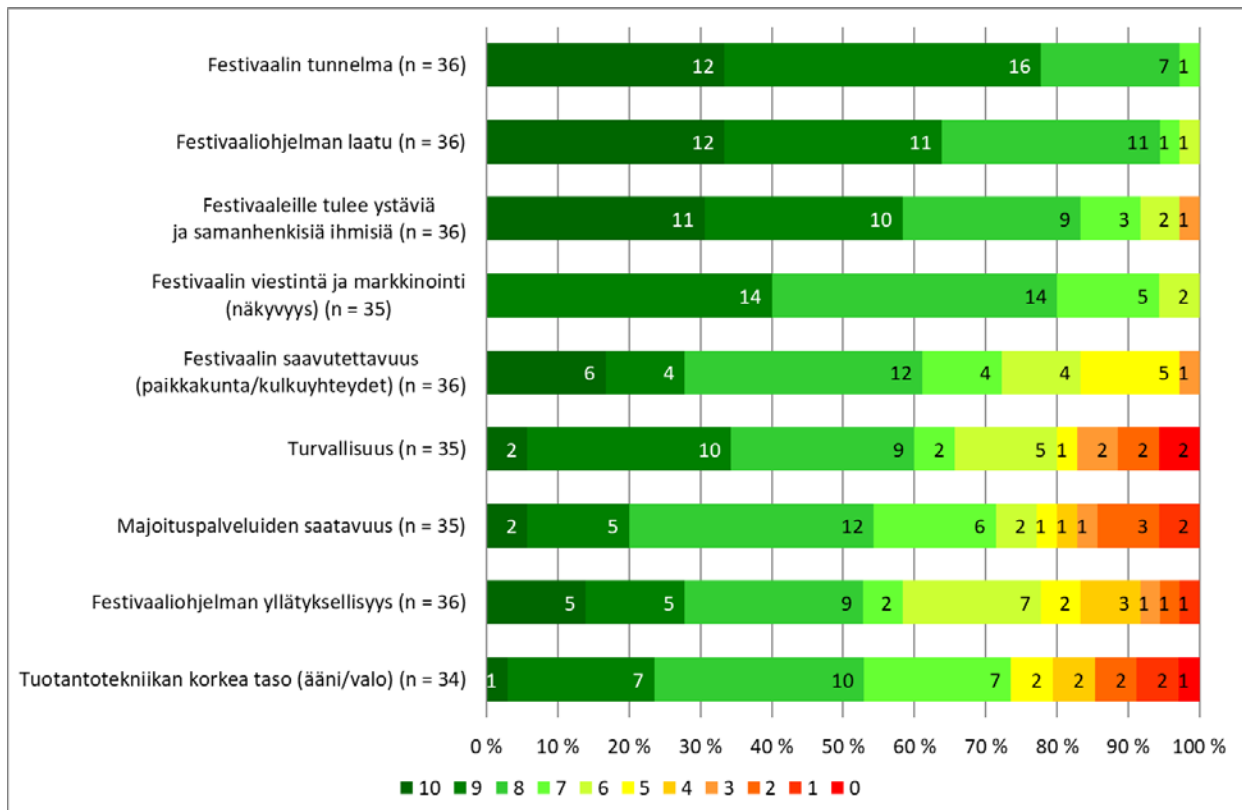
Kuvio 7. Keskeisimmät tapahtumaasi koskevat kriittiset menestystekijät tulevaisuudessa? Kahdeksan tärkeintä, lajiteltu arvosanojen 8-10 summien pohjalta.

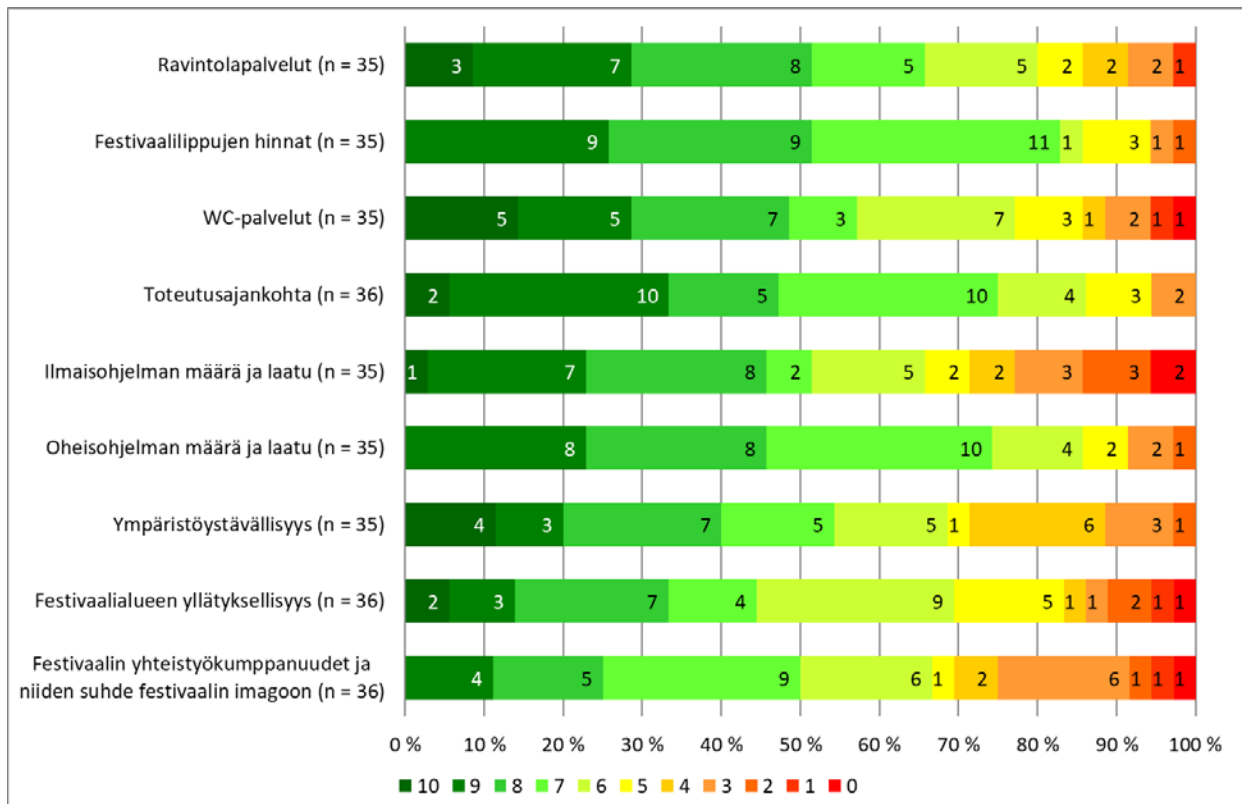
Kuvio 8. Keskeisimmät tapahtumaasi koskevat kriittiset menestystekijät tulevaisuudessa? Kahdeksan vähiten tärkeää, lajiteltu arvosanojen 8-10 summien pohjalta.

Vapaissa kommentissa muina kriittisinä menestystekijöinä mainittiin organisaation kyky ennakoida muutoksia ja kehittyä varainhankinnan osalta, julkisen liikenteen saatavuus, paikkakunnan majoituskapasiteetti festivaaliyleisön vanhetessa ja vaatimustason noustessa, tapahtuman organisaation pitkäjänteisyys / suunnitelmallisuus, pienen paikkakunnan infrastruktuurin heikkeneminen entisestään (majoitus, liikenne, ravintola ja muut palvelut), tilapäisen / vapaaehtoishenkilökunnan saatavuus sekä yleinen pelon lietsonta mediassa niin talouden kuin turvallisuudenkin osalta.

Kyselyyn vastanneet festivaalit kuvasivat kehittäneensä sekä itse tuotantotapoja että sisältö- ja palvelutarjontaa. Viimeisen vuoden aikana festivaalit olivat uudistaneet ja kehittäneet festivaalialuetta (viihtyvyys, rakenteet), ohjelmistoa, saavutettavuutta (liikenne, erityistarpeiden huomiointi), yhteistyötä (kansainvälinen, yritys yhteistyö, matkailutoimijat), markkinointia (erityisesti verkossa), palveluja (erityisesti ruoka ja anniskelu), ympäristöystävällisyyttä, ilmaistapahtumien määrää, oheisohjelmaa, ympäri- vuotisuutta sekä VIP-palveluja.

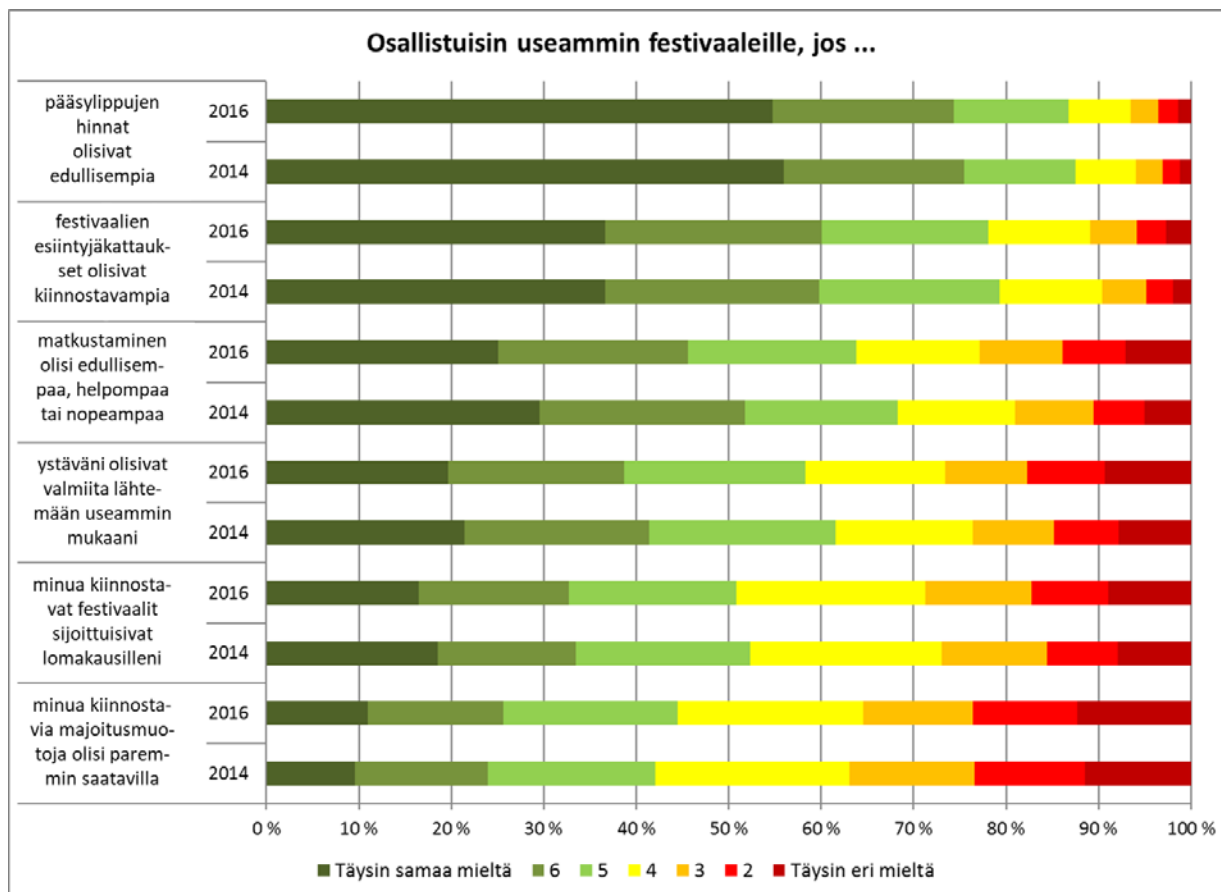

Kuvio 10. Arvioi, millainen merkitys seuraavilla asioilla on asiakkaan festivaaleille osallistumiseen. Yhdeksän tärkeintä, lajiteltu arvosanojen 8-10 summien pohjalta.

Kuvio 11. Arvioi, millainen merkitys seuraavilla asioilla on asiakkaan festivaaleille osallistumiseen. Yhdeksän vähiten tärkeää, lajiteltu arvosanojen 8-10 summien pohjalta.

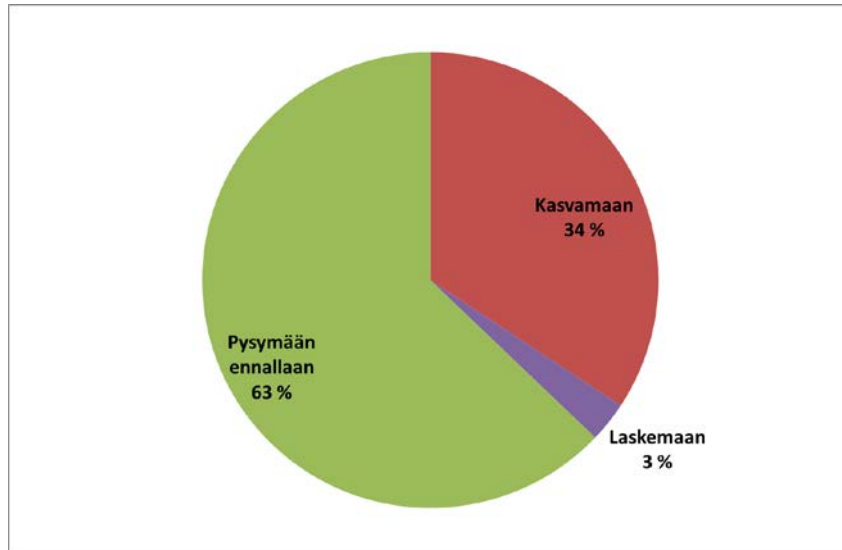
Listaa on syytä verrata festivaaliyleisön omiin näkemyksiin. Kuviossa 12 on Festivaalibarometri 2014:ssä ja 2016:ssa kerättyjä tietoja kymmenen suuren rytmimusiikkifestivaalin yli 8 500:lta osallistujalta. Kysymyksen muotoilu on erilainen kuin järjestäjille osoitetussa kyselyssä, mutta kiinnostavaa on toki se, että asiakkaille lipun hinnan merkitys näyttäisi olevan tärkeämpi kuin mitä järjestäjät itse uskovat.

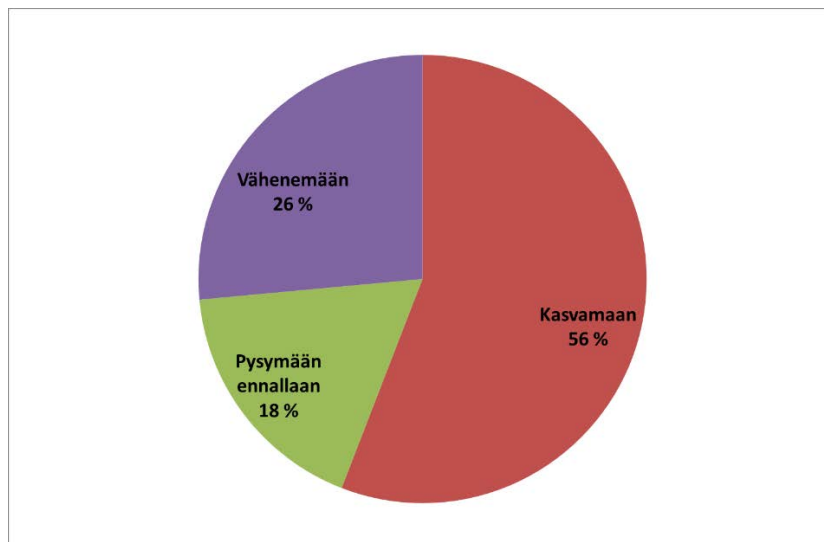
Kuvio 12. Rytmimusiikkifestivaalien asiakkaiden näkemys tärkeimmistä tekijöistä, jotka vaikuttavat osallistumiseen 2014 ($n = 4\,475$) ja 2016 ($n = 4\,119$) (Kinnunen & Luonila, 2017).

Tulevaisuus

Festivaalijärjestäjät suhtautuvat tulevaisuuteen varsin luottavaisesti, sillä he uskovat festivaalien kävijämäärien kasvavan tai vähintäänkin pysyvän ennallaan (Kuvio 13). Festivaalien määrän uskotaan lisääntyvän entisestään (Kuvio 14). Music Finland teki keväällä 2016 kyselytutkimuksen musiikintekijöille, -tuottajille, -kustantajille, levy-yhtiöille, musiikkialan tapahtumajärjestäjille ja vientiammattilaisille koskien alan nykytilaa ja tulevaisuutta (Hiltunen & Ilmavirta, 2016). Musiikkialan ammattilaisten näkemykset tulevaisuuden osalta olivat festivaalien näkökulmasta rohkaisevia, sillä he pitivät musiikkialan suurimpana kasvupotentiaalina nimenomaan elävän musiikin sektoria eivätkä he uskoneet edes väestön ikääntymisen vaikeuttavan tätä kehitystä. Toisaalta he ennustivat musiikkiyleisön pirstaloituvan entisestään eri genren välille.

Kuvio 13. Suomessa festivaalien kävijämäärät tulevat jatkossa... ? ($n = 35$)

Kuvio 14. Suomessa festivaalien määrä tulee jatkossa... ? ($n = 34$)

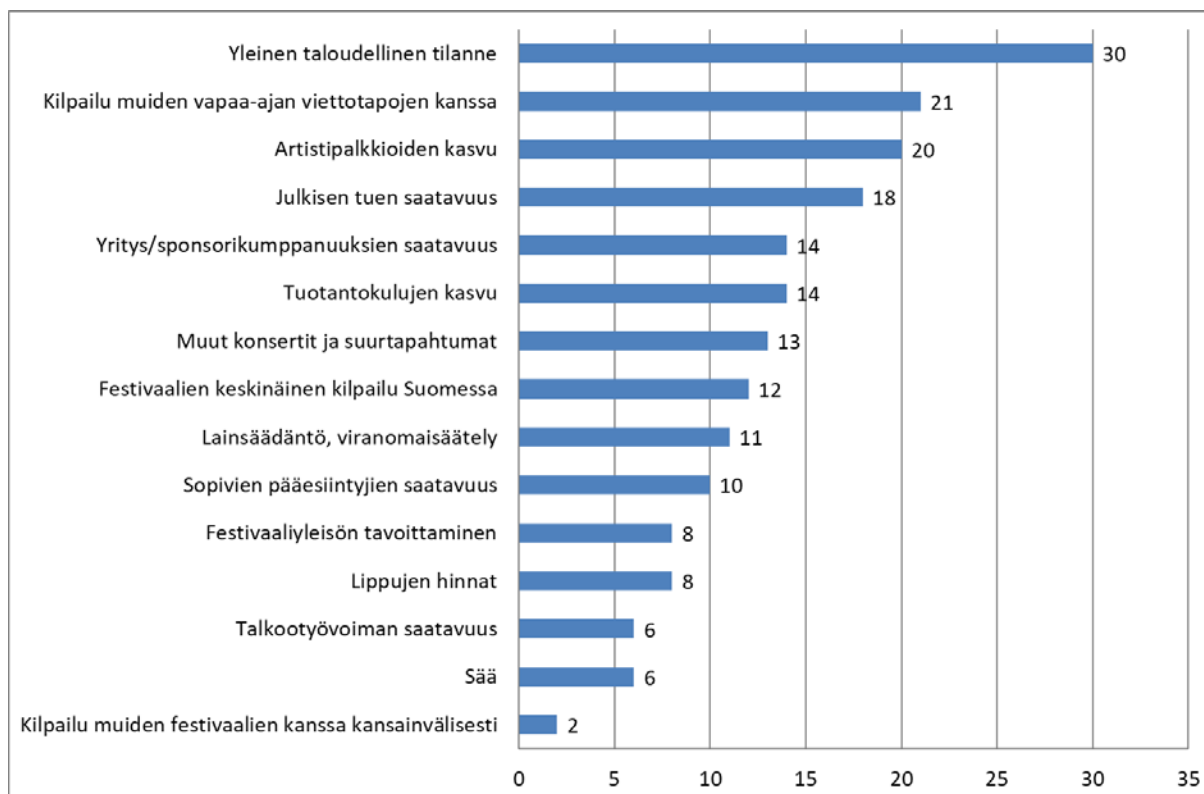
Festivaalien tulevaisuuteen vaikuttavista tekijöistä (Kuvio 15) tärkeimpiä olivat yleinen taloudellinen tilanne, kilpailu muiden vapaa-ajan viettotapojen kanssa sekä rahoitukseen liittyvät asiat (artistipalkkiot, julkinen tuki, sponsorit, tuotantokulut). Music Finlandin kyselyyn vastanneiden toimijoiden näkemykset olivat varsin samankaltaiset festivaalijärjestäjien kanssa, sillä Musiikkialan barometriin vastanneet pitivät alan suurimpina uhkina yleistä taloudellista tilannetta ja kuluttajakäyttäytymisen muutoksia (Hiltunen & Ilmavirta, 2016).

Muina festivaalientuotannon tulevaisuuteen vaikuttavina asioina tuotiin esiin seuraavaa (sitaatit on koottu useista eri vastauksista):

Festivaaliorganisaation ammattimaisuus: osaaminen, oikeiden mittareiden kehittäminen, jotta festivaali pystyy paremmin kommunikoimaan toimintaansa eri osapuolten kanssa (rahoittajat, yhteistyökumppanit, poliitikot ym). (klassisen musiikin festivaalin järjestäjä)

*Ulkomaalaisten ohjelmatoimistojen konserttimarkkinoiden valtaaminen Suomessa.
(pop/rockfestivaalin järjestäjä)*

*Meillä putosi vuonna 2013 ravintolamyynti 70000 euroa, koska jouduimme tekemään
lisärajaukset festivaalialueelle. Myös tunnelma lässähti ja ihmiset olivat vihaisia.
(monitaidefestivaalin järjestäjä)*

Kuvio 15. Mitkä tekijät vaikuttavat Suomessa festivaaleihin seuraavan viiden vuoden aikana?

Kun festivaalijärjestäjiä pyydettiin kuvaamaan festivaalientää Suomessa viiden vuoden päästä, vastattiin mm. seuraavaa (sitaatit on koottu useista eri vastauksista):

Uskon, että tulevaisuudessa festivaalit ovat vahvemmin työryhmä- ja projektilähtöisiä, ja vanhat festivaali-instituutiot ovat suurimpien muutosten / haasteiden edessä. Festivaalikävijöiden ja festivaalien motiivipohja laajenee, ja vertaiskulttuuri / festivaalin omistajuus / osallistavuus on vieläkin keskeisemmässä roolissa. (klassisen musiikin festivaalin järjestäjä)

Kansainväliset toimijat tulevat viiden vuoden aikana laajentamaan toimintaansa huomattavasti ja festivaalit ketjuuntuvat entistä enemmän niin kotimaisten kuin kansainvälistenkin toimijoiden osalta. (pop/rockfestivaalin järjestäjä)

Osa festivaaleista muuttuu pienemmiksi genretapahtumiksi. Festivaalit tekevät yhteistyötä muiden vapaa-ajasta kilpailevien toimijoiden kanssa esim. hyvinvointiyritykset. Myös muuta yritysyhteistyötä täytyy lisätä. Festivaalit kansainvälistyvät. Maahanmuuttajat osallistuvat festivaaleihin asiakkaina ja tekijöinä. (monitaidefestivaalin järjestäjä)

Suuret kasvavat ja pienemmät pureutuvat tiukemmin marginaaliinsa. Viihde ja rock-tapahtumat keskittyvät suurille toimijoille, joilla on useita tapahtumia hallinnassaan. Suurkonserttien ja festivaalien rajat hämärtyvät. Samalla tapahtuu eriytymistä kulttuuritapahtumien ja viihdetapahtumien välillä. (muu festivaalin järjestäjä)

Useampi iso ja vahva (ketjuuntunut) festivaalibrändi ja -tuottaja (FKP/Provinssi, Live Nation, WKND jne), joissa myös ymmärretty festivaalituotteen kokonaislaadun merkitys. Toisaalta myös kumpuaa yhä useampia laadukkaita pieniä vaihtoehtoisia festejä. (pop/rockfestivaalin järjestäjä)

Johtopäätökset

Festivaalivuosi 2015 oli sekä järjestäjien että FF:n tilastojen mukaan onnistunut. Sama trendi jatkui tilastojen valossa vuonna 2016 (FF, 2016). Tärkeimpinä syinä onnistumiseen festivaalijärjestäjät pitivät tapahtumansa tunnelmaa ja festivaalilipun hinta-laatusuhdetta. Huolestumista sen sijaan aiheuttaa se, että kaikki tärkeimmiksi katsotut kriittiset menestystekijät liittyivät festivaalitalouteen: yleinen taloudellinen tilanne, sponsorirahan ja julkisen tuen saatavuus sekä tuotanto- ja artistikulujen nousu. Kiinnostavaa on, että kotimaiset festivaalijärjestäjät eivät pidä muita festivaaleja kilpailijoinaan, kun taas eurooppalaisella rytmimusiikkikentällä festivaalien välistä kilpailua pidetään merkittävänä festivaalien kehitykseen ja menestykseen vaikuttavana tekijänä (IQ, 2016). Suomalaisella kentällä festivaalit pikemminkin tekevät yhteistyötä kuin kilpailevat keskenään.

Tärkeimpinä kehittämiskohteina alalla toimivat pitivät markkinoinnin, yhteistyön, palvelujen sekä festivaalialueen kehittämistä. Viimeisen vuoden aikana festivaalit olivatkin uudistaneet ja kehittäneet festivaalialueensa viihtyvyyttä ja rakennetta, ohjelmistoa, saavutettavuutta liikenteen ja erityistarpeiden näkökohdista, kansainvälistä, yritys- ja matkailuyhteistyötä, verkkomarkkinointia, ruoka- ja anniskelupalveluja, ympäristöystävällisyyttä, ilmaistapahtumien määrää, oheisohjelmaa, ympärivuotisuutta sekä VIP-palveluja.

Järjestäjät pitivät asiakkaille tärkeimpinä asioina festivaalin tunnelmaa, ohjelmiston laatua sekä festivaalille saapuvia ystäviä ja samanhenkisiä ihmisiä. Vastaavasti, kun festivaalikävijöiltä kysyttiin Festivaalibarometrissa vuosina 2014 ja 2016 syitä, jotka lisäisivät heidän festivaaliosallistumistaan rytmimusiikkifestivaaleille, tärkeimmäksi tekijäksi nousi festivaalilipun hinta (Kinnunen & Luonila, 2017). Festivaalijärjestäjät luottavat siis vahvasti siihen, että asiakkaat arvostavat festivaalin tunnelmaa ja ohjelmiston laatua niin paljon, että tiettyyn rajaan asti lipun hinnalla ei ole niin suurta merkitystä.

Festivaalijärjestäjät pitivät nykytilannetta hyvänä. Suurimpia nykytilanteeseen vaikuttavia tekijöitä olivat – varsin ristiriitaisestikin kuvattuna – yleinen taloudellinen tilanne sekä kilpailu muiden vapaa-ajan viettotapojen kanssa. Myös tulevaisuuteen suhtauduttiin luottavaisesti ja festivaaliosallistumisen uskotaan kasvavan jatkossakin.

Festivaalijärjestäjien antamat vastaukset olivat kaiken kaikkiaan varsin positiivisia. Tämä herättää pohdintoja siitä, että heikommin menestyneet festivaalit eivät mahdollisesti vastanneet kyselyyn. Toisaalta ensimmäistä kertaa näillä tutkimusmenetelmillä ja otoksella toteutettuna kyselytutkimus on mahdollisesti antanut viitteitä kertaluonteisuudesta. Festivaalitoimialaa kartoittavan barometrin tavoitteena on kuitenkin toistettavuus, joten seuraavien tutkimusraporttien tavoitteena on kerätä tietoa mahdollisimman laajasti festivaalientä ymmärtämiseksi yksiselitteisemmin.

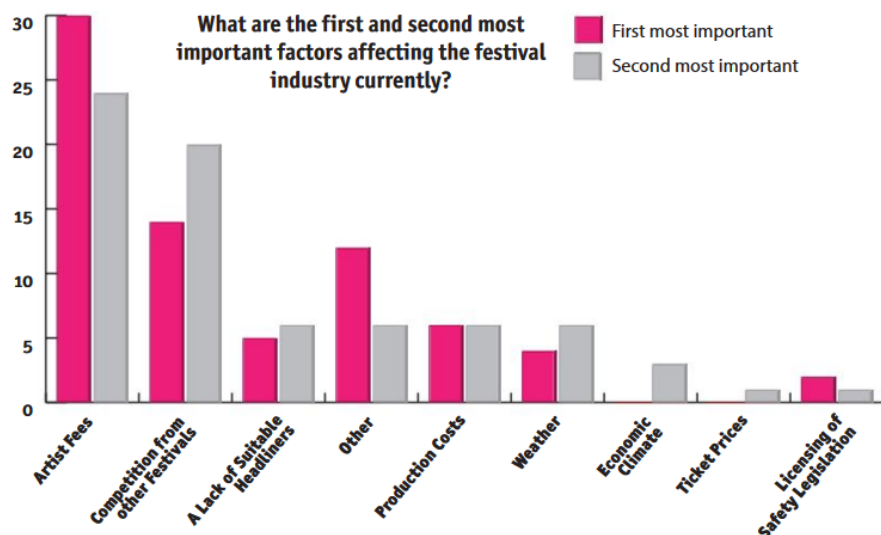
Huomioita Youropan festivaaliraportista

Euroopan tasolla festivaalikenttää kuvaavia seurantatutkimuksia on tehty vähän. Yksi viime vuosien tutkimusaloitteista on eurooppalaisen festivaaliyhdistyksen Youropan vuosittain festivaaleille suunnattu kyselytutkimus, jossa kerätään monin osin nyt käsillä olevan raportin kaltaista tietoa. Vuoden 2015 festivaalikyselyyn osallistui 77 eurooppalaista festivaalia.

Kysely on rytmimusiikkipainotteinen ja 2015 siihen vastasi myös kuusi suomalaista festivaalia, joista niin kutsutut perinteiset rockfestivaalit – Ilosaarirock, Provinssi ja Ruisrock – sekä Pori Jazz ovat kuuluneet markkinalähtöisinä tuotantoina kokoluokaltaan ja lipunmyynnillisesti Suomen suurimpiin festivaaleihin useana vuonna. Muita kyselyyn vastanneita olivat pohjoisen Suomen huomionarvoisin rockfestivaali, oululainen Qstock, sekä musiikkigenrensä merkittävänä edustajana huomioitava helsinkiläinen Tuska.

Eurooppalainen rytmimusiikkifestivaalikenttä arvioi festivaalien nykytilannetta seuraavasti: loistava 2 %, terve 50 %, pysynyt ennallaan 20 %, huolestuttava 20 %, muu 8 %. Näin ollen suomalaiset festivaalijärjestäjät näkivät tilanteen paljon positiivisemmin kuin eurooppalaiset kollegansa. Kotimaisen kentän huomioidut taloudellisten tekijöiden vaikutuksesta festivaalien kehitykseen on liitettävissä myös laajempaan kansainväliseen keskusteluun erityisesti rytmimusiikkifestivaalien osalta, sillä artistikulujen kasvu nousi kärkisijalle myös Youropan kyselyssä.

Kuvioon 16 on koottu Youropan kyselyyn vastaajien näkemykset tärkeimmistä alaan vaikuttavista tekijöistä. Eurooppalaiset festivaalit eivät pitäneet yleistä taloudellista tilannetta lainkaan niin huolestuttavana kuin suomalaiset festivaalijärjestäjät, vaan huoli painottui nimenomaan artistikuluihin ja festivaalien väliseen kilpailuun.

Kuvio 16. Youropan vuoden 2016 festivaalikyselyn näkemys tärkeimmistä alaan vaikuttavista tekijöistä (IQ, 2016, s. 43)

Lähde: IQ (2016). European festival report 2015. *IQ*, 63, January 2016, 34-43.

Lähteet

- Arcodia, C., & Whitford, M. (2008). Festival Attendance and Social Capital. *Journal of Convention and Event Tourism*, 8(2), 1–18.
- Cook, C., Heath, F., & Thompson, R.L. (2000). A meta-analysis of response rates in e-mail- or internet-based surveys. *Educational and Psychological Measurement*, 60(6), 821–836.
- Finland Festivals (2015). Festivaalien taloudellisia avainlukuja 2014. Saatavilla <http://www.festivals.fi/wp-content/uploads/2016/04/Festivaalien-taloudellisia-avainlukuja-2014.pdf>.
- Finland Festivals (2016). Festivaalien käyntimäärät 2016. Saatavilla <http://www.festivals.fi/tilastot/festivaalien-kaeyntimaeeraet-2016/#.WS5eQMYIFPY>.
- Getz, D. (2012). *Event studies. Theory, Research and Policy for Planned Events*. (2. painos). Abingdon: Routledge.
- Haanpää, M., García-Rosell, J.-C., & Tuulentie, S. (2016). Co-creating places through events: The case of a tourism community event in Finnish Lapland. Teoksessa A. Clarke & A. Jepson (Toim.) *Managing and developing communities, festivals and events* (ss. 34-49). London: Palgrave Macmillan.
- Helsingin Uutiset (2014). Tiukka juomasyyni kiukutti Puistobluesissa: ”Kahvikin kaadettiin maahan”. *Helsingin Uutiset*, 29.6.2014. Saatavilla: <http://www.helsingin uutiset.fi/artikkeli/225525-tiukka-juomasyyni-kiukutti-puistobluesissa-kahvikin-kaadettiin-maahan>.
- Herranen, K., & Karttunen, S. (2016). *Festivaalien ja tapahtumien edistäminen valtion kulttuuripoliitikassa. Katsaus tietopohjaan, valtionavustuksiin ja vaikuttavuuteen*. (Cuporen verkkojulkaisuja 35.) Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissätiö.
- Hiltunen, R., & Ilmavirta, T. (2016). *Musiikkialan barometri 2016*. (Tunnuslukuja ja tutkimuksia 12.) Helsinki: Music Finland. Saatavilla: http://musicfinland.fi/fi/media/dokumentit/Musiikkialan_barometri_2016.pdf.
- IQ (2016). European festival report 2015. *IQ*, 63, January 2016, 34-43.
- Kainulainen, K. (2005). *Kunta ja kulttuurin talous. Tulkintoja kulttuuripääoman ja festivaalien aluetaloudellisista merkityksistä*. Väitöskirja. (Acta Electronica Universitatis Tamperensis 475.) Tampere: Tampere University Press. Saatavilla: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/67538/951-44-6439-7.pdf?sequence=1>.
- Kangas, A., & Pirnes, E. (2015). Kulttuuripoliittinen päätöksenteko, lainsäädäntö, hallinto ja rahoitus. Teoksessa I. Heiskanen, A., Kangas, & R. Mitchell (Toim.), *Taiteen ja kulttuurin kentät. Peruskenteet, hallinta ja lainsäädäntö* (ss. 23–108). Tallinna: Tietosanoma.
- Kinnunen M. (2013). ”Todella hyvä meininki kylällä” – Kulttuuritapahtuman kokonaiselämykseen vaikuttavat tekijät. Pro Gradu (Matkailututkimus). Rovaniemi: Lapin yliopisto. Saatavilla: <http://www.doria.fi/handle/10024/88795>.
- Kinnunen, M. (2016). Festivaalibarometri 2015. Festivaalien nykytilanne ja tulevaisuus festivaalijärjestäjien näkökulmasta. MARS-festivaali, 4.2.2016, Seinäjoki.
- Kinnunen, M., & Haahti, A. (2015). Visitor discourses on experiences: reasons for festival success and failure. *International Journal of Event and Festival Management*, 6(3), 251–268.
- Kinnunen, M., & Luonila, M. (2016). Festivaalibarometri 2015. Teoksessa S. Silvanto (toim.), *Festivaalien Suomi* (ss. 139-140). (Cuporen julkaisuja 29.) Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissätiö (Cupore).

- Kinnunen, M., & Luonila, M. (2017, tulossa). *Festivaalibarometri 2016: Yleiskatsaus ja suurimmat muutokset vuoteen 2014 verrattuna*. Sibelius-Akatemian julkaisuja.
- Luonila, M. (2016). *Festivaalituotannon merkitysten verkosto ja johtaminen – Tapaustutkimuksia suomalaisista taidefestivaaleista*. (Studia Musica 70.) Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia.
- Luonila, M. (toim.) (2017). *Taide- ja kulttuurifestivaalit – kulttuuripoliittinen näkökulma. Tietokortti 2*. Kulttuuripoliittikan tutkimuskeskus Cupore. Saatavilla: http://www.cupore.fi/images/tiedostot/tietokortit/cupore_tietokortti_festivaalit.pdf
- Luonila, M., & Johansson, T. (2015). The role of festivals and events in the regional development of cities – cases of two Finnish cities. *Event Management*, 19(2), 211–226.
- Marin, R. (2009). Uhkaako lama Lapin matkailua? *Tieto & Trendit*, 1/2009. Saatavilla: http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-02-19_003.html.
- Morgan, M. (2008). What makes a good festival? Understanding the event experience. *Event Management*, 12(2), 81–93.
- Newbold, C., J. Jordan, F. Bianchini & C. Maughan (Toim.) (2015). *Focus on Festivals. Contemporary European Case-Studies and Perspectives*. Oxford: Goodfellow.
- Nordvall, A., Pettersson, R., Svensson, B. & Brown, S. (2014). Designing events for social interaction. *Event Management*, 18(2), 127–140.
- OKM (2015). *Kulttuuritapahtumien järjestäminen: Sääntelyn ja byrokratian purkamisen tarpeita koskeva kartoitus*. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:21. Saatavilla: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75151/tr21.pdf?sequence=1>
- OKM (2016). *Taide- ja kulttuurifestivaalit – vahvistuva kulttuurinen voimavara. Esitys toimintaohjelmaksi vuosille 2017-2025*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016: 42. Saatavilla: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79061/OKM42.pdf?sequence=1>.
- Pääkkönen, H. & Hanifi, R. (2012). Suomalaisten vapaa-aika lisääntyy ja päivärytmit myöhentyvät. *Hyvinvointikatsaus 3/2012 – Teema: Ajankäyttö*. Saatavilla: http://www.stat.fi/artikkelit/2012/art_2012-09-24_003.html.
- Sánchez-Fernández, J., Muñoz-Leiva, F. & Montoro-Ríos, F.J. (2012). Improving retention rate and response quality in Web-based surveys. *Computers in Human Behavior*, 28(2), 507-514.
- Sauermann, H. & Roach, M. (2013). Increasing web survey response rates in innovation research: An experimental study of static and dynamic contact design features. *Research Policy*, 42(1), 273-286.
- Shinn, G., Baker, M. & Briers, G. (2007). Response patterns: Effect of day of receipt of an e-mailed survey instrument on response rate, response time, and response quality. *Journal of Extension*, 45(2). Saatavilla: <https://www.joe.org/joe/2007april/rb4.php>.
- Silvanto, S. (toim.) (2016). *Festivaalien Suomi*. Cuporen julkaisuja 29. Cupore: Helsinki.
- Tahvanainen, K. (2005). Kulttuuria talkootyöllä – Ilosaarirock. Teoksessa A. Ilvonen (Toim.) *Yksilö, yhteisö ja kansalaisyhteiskunta* (ss. 28-40). Vantaa: Opintotoiminnan Keskusliitto.
- Teosto (2017). Teosto Open API. Saatavilla: <http://api.teosto.fi/>.
- Viljanen, M. (2013). Valvira: Pori Jazzin alkoholikäytäntö on rikkonut aina lakia. *Yle*, 1.8.2013. Saatavilla: http://yle.fi/uutiset/valvira_pori_jazzin_alkoholikaytanta_on_rikkonut_aina_lakia/6758593.

Liite 1. Toimialabarometrikysely¹

Festivaalibarometri 2015

Festivaalibarometrin toteuttaa Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Seinäjoen yksikkö. Kysely toteutetaan yhteistyössä Finland Festivals'in kanssa. Tulokset julkistetaan Mars-tapahtumassa (<http://www.marsfestivaali.fi/>) helmikuussa 2016. Kyselyn tarkoituksena on mm. kartoittaa sitä miten festivaalijärjestäjät kokevat festivaalien tilan ja kuinka alan arvioidaan kehittyvän tulevaisuudessa. Kysely mahdollistaa vertailun erityyppisten festivaalien välillä. Yksittäisen tapahtuman tietoja ei luonnollisesti julkaista. Kysely sisältää avoimia vastauslaatikoita, valintoja sekä liukuvalla asteikoilla tehtäviä arvioita. Kyselyyn vastaaminen kestää 10 - 20 min. Vastajien kesken arvotaan kolme osallistujapassia Mars- tapahtumaan.

Tapahtuman nimi:

Paikkakunta:

Perustamisvuosi:

¹ Huom. Ei vastaa kyselyn graafista ilmettä.

Genre (valitse vain yksi vaihtoehto):

- Monitaide
- Klassinen musiikki
- Ooppera ja kuoro
- Nykymusiikki
- Jazz / Blues
- Pop / Rock
- Folk
- Tanssi
- Teatteri ja kirjallisuus
- Lasten ja nuorten
- Kuvataide
- Elokuva
- Hiphop / EDM / Urban

Tapahtuman vakituinen
työntekijämäärä:

Tapahtumanväliaikainen
työntekijämäärä:

Tapahtuman talkootyöväen määrä:

Kapasiteetti:

(Tapahtuman suurin mahdollinen
yleisömäärä)

Tapahtuman kesto (päivissä):

Vuosittain järjestettävä tapahtuma:

- Kyllä
 Ei

Kävijämäärä 2015:

Täyttöaste 2015 (kävijämäärä
suhteessa kapasiteettiin.
Vastaus prosenttilukuna):

Lipunmyynti

Kysymme tapahtuman lipunmyynnistä, täyttöasteesta, VIP-lipuista ja myynnin
muutoksiin vaikuttaneista asioista. Mikäli tarkat tiedot jostain osa-alueesta puuttuvat
toivomme Teidän arvioita tilanteesta.

Lipunmyynti

Yhden päivän normaalilipun hinta (max):

Koko festivaalin kattavan
normaalilipun hinta:

Tapahtumaan myydään (valitse vain yksi vaihtoehto):

- Päivälippuja / yksittäisiä lippuja
 Festivaalipasseja / sarjalippuja
 Molempia

Festivaali tuottaa ilmaisohjelmaa:

- Kyllä
 Ei

Myydystä lipuista:

% on päivälippuja / yksittäisiä lippuja:

Myydystä lipuista:

% on festivaalipasseja / sarjalippuja:

Myydäänkö tapahtumaan VIP-lippuja

Kyllä

Ei

VIP lippujen osuus
kokonaisymyynnistä(%):

Lippujen kokonaisymyynti verrattuna edelliseen vuoteen:

Myynti nousi

Myyntipysyi ennallaan

Myyntilaski

Syy myynnin muutokseen:

Ulkomaalaisten osuus
kävijöistä%

Tapahtumasi vuonna 2015 ja tulevaisuudessa:

Kysymme tässä osiossa arviotasi tapahtumasi onnistumisesta tänä vuonna. Lisäksi haluamme mielipiteesi erilaisten ulkoisten tekijöiden vaikutuksesta festivaalien onnistumiseen (0 = ei merkitystä 10 = erittäin suuri merkitys). Toivomme avoimiin vastauslaatikoihin luonnehdintaa mahdollista muista vaikuttavista tekijöistä sekä kuinka tapahtumaa on kehitetty

Miten luonnehtisit festivaalin onnistumista tänä vuonna?

Erinomainen

Hyvä

Tyydyttävä

Heikko

Katastrofaalinen

Arvio tapahtuman onnistumisesta seuraavilla osa-alueilla:

Ohjelmisto	<input type="text"/>	(0 - 10)
Oheisohjelma ja tapahtumat	<input type="text"/>	(0 - 10)
Tapahtuman tunnelma	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalin lipunhinnan hinta- laatusuhde	<input type="text"/>	(0 - 10)
Viestintä ja markkinointi	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalinne tilat ja puitteet	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalinne yleinen asiakaspalvelu	<input type="text"/>	(0 - 10)
Ravintolapalvelut (ruoka ja anniskelu)	<input type="text"/>	(0 - 10)
Turvallisuus ja järjestyksenvalvonta	<input type="text"/>	(0 - 10)

**Keskeisimmät tapahtumaasi koskevat kriittiset menestystekijät
tulevaisuudessa?**

Yleinen taloudellinen tilanne	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalien keskinäinen kilpailu Suomessa	<input type="text"/>	(0 - 10)

Kilpailu muiden festivaalien kanssa kansainvälisesti	<input type="text"/>	(0 - 10)
Muut konsertit ja tapahtumat	<input type="text"/>	(0 - 10)
Kilpailu muiden vapaa-ajanviettotapojen kanssa	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaaliyleisön tavoittaminen	<input type="text"/>	(0 - 10)
Sopivien pääesiintyjien saatavuus	<input type="text"/>	(0 - 10)
Artistipalkkioiden kasvu	<input type="text"/>	(0 - 10)
Tuotantokulujen kasvu	<input type="text"/>	(0 - 10)
Lainsäädäntö, viranomaissäätely	<input type="text"/>	(0 - 10)
Julkisen tuen saatavuus	<input type="text"/>	(0 - 10)
Yksityisen tuen saatavuus	<input type="text"/>	(0 - 10)
Yritys/sponsorikumppanuuksien saatavuus	<input type="text"/>	(0 - 10)

Talkootyövoiman saatavuus	<input type="text"/>	(0 - 10)
Lippujen hinnat	<input type="text"/>	(0 - 10)
Sää	<input type="text"/>	(0 - 10)

Muut syyt:

**Tapahtuman tärkeimmät kehittämiskohteet tulevaisuudessa
(3 kpl):**

Arvioi millainen merkitys seuraavilla asioilla on asiakkaan festivaaleille osallistumiseen:

Festivaaleille tulee ystäviä ja samanhenkisiä ihmisiä	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalin tunnelma	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalialueen yllätyksellisyys	<input type="text"/>	(0 - 10)
Tuotantotekniikan korkea taso (ääni/valo)	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaaliohjelman laatu	<input type="text"/>	(0 - 10)

Oheisohjelman määrä jalaatu	<input type="text"/>	(0 - 10)
Ilmaisohjelman määrä ja laatu	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaaliohjelman yllätyksellisyys	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalin saavutettavuus (paikkakunta/kulkuyhteydet)	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalin viestintä ja markkinointi (näkyvyys)	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalilippujen hinnat	<input type="text"/>	(0 - 10)
Festivaalin yhteistyökumppanuudet ja niiden suhde festivaalin imagoon	<input type="text"/>	(0 - 10)
Toteutusajankohta	<input type="text"/>	(0 - 10)
Ravintolapalvelut	<input type="text"/>	(0 - 10)
WC palvelut	<input type="text"/>	(0 - 10)
Majoituspalveluiden saatavuus	<input type="text"/>	(0 - 10)

Turvallisuus	<input type="text"/>	(0 - 10)
Ympäristöystävällisyys	<input type="text"/>	(0 - 10)

Mitä uudistuksia tapahtumaan on tehty viimeisen vuoden aikana:

Festivaalientä yleisesti:

Tässä viimeisessä osiossa kartoitamme festivaalin tilaa yleisesti tällä hetkellä ja tulevaisuudessa. Mikäli vastausvaihdot monivalinnoissa eivät ole riittäviä, niin avoimessa vastauslaatikossa voi vapaasti luonnehtia festivaalialaan vaikuttavia tekijöitä.

Miten kuvailisit festivaalien tilannetta Suomessa tällä hetkellä (yleisesti)?

Festivaalien tilanne on...?

- Loistava
- Tyydyttävä
- Pysynyt ennallaan
- Huolestuttava
- Huono

Suomessa festivaalien kävijämäärät tulevat jatkossa... ?

- Kasvamaan
- Pysymään ennallaan
- Laskemaan

Suomessa festivaalien määrä tulee jatkossa... ?

- Kasvamaan
- Pysymään ennallaan
- Väheneeseen

Mitkä tekijät vaikuttavat Suomessa tällä hetkellä eniten festivaaleihin?

- Yleinen taloudellinen tilanne
- Festivaalien keskinäinen kilpailu Suomessa
- Kilpailu muiden festivaalien kanssa kansainvälisesti
- Muut konsertit ja tapahtumat
- Kilpailu muiden vapaa-ajan viettotapojen kanssa
- Festivaaliyleisön tavoittaminen
- Sopivien pääesiintyjien saatavuus
- Yritys/sponsorikumppanuuksien saatavuus
- Talkootyövoiman saatavuus
- Lippujen hinnat
- Sää

Muut syyt:

Mitkä tekijät vaikuttavat Suomessa festivaaleihin seuraavan viiden vuoden aikana

- Yleinen taloudellinen tilanne
- Festivaalien keskinäinen kilpailu Suomessa
- Kilpailu muiden festivaalien kanssa kansainvälisesti
- Muut konsertit ja suur tapahtumat
- Kilpailu muiden vapaa-ajan viettotapojen kanssa
- Festivaaliyleisön tavoittaminen
- Sopivien pääesiintyjien saatavuus
- Artistipalkkioiden kasvu
- Tuotantokulujen kasvu
- Lainsäädäntö, viranomaiskäytäntö
- Julkisen tuen saatavuus
- Yritys/sponsorikumppanuuksien saatavuus
- Talkootyövoiman saatavuus
- Lippujen hinnat
- Sää

Muut syyt:

Miten kuvailisit festivaalikenttää Suomessa viiden vuoden päästä:

Kiitos vastauksestanne!

Mikäli osallistut Mars-
festivaalipassin arvontaan, niin jätä
sähköpostiosoitteesi tänne:

Liite 2. Kyselyn kohderyhmä ($n = 93$). Kyselyyn vastanneet on kuvattu tarkemmin taulukossa 1.

Tapahtuma	FF:n jäsen
April Jazz Espoo	x
Avanti!n Suvisoitto	x
Baltic Jazz	x
Blockfest	
BRQ Vantaa	x
Crusell-viikko	x
Espoon Musiikkiyhdistys ry	x
Eteläpohjalaiset Spelit	x
Flow Festival	
Haapavesi Folk	x
Hangon Musiikkijuhlat	x
Helsingin juhlaviikot	x
Iitin musiikkijuhlat	x
Ilmajoen Musiikkijuhlat	x
Ilosaarirock	x
Jurassic Rock	
Jutajaiset Folklorefestivaali	x
Jyväskylän Kesä	x
Kajaanin Runoviikko Sana ja Sävel	x
Kalottjazz & Blue Festival	x
Kangasniemen Musiikkiviikot	x
Kaustinen Folk Music Festival	x
Kemiönsaaren Musiikkijuhlat	x
Kihveli Soikoon	x
Kokkolan Talviharmonikka	x
Korsholman Musiikkijuhlat	x
Kotkan Meripäivät	x
Kuhmon Kamarimusiikki	x
Kuopio Tanssii ja Soi	x
Lahden Kansainvälinen Urkuviikko	x
Lahden Lasten Talvikarnevaalit	x
Lasten Laulukaupunki	x
Lasten taidefestivaali Hippalot	x
Lasten Teatteritapahtuma KUULAS	x
Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat	x
Loviisan Sibeliuspäivät	x
LuostoClassic	x
Maailma kylässä -festivaali	x
Meidän Festivaali	x
Meri ja musiikki	x
Mikkelin Musiikkijuhlat	x
MUKAMAS 2016 - Kansainvälinen nukketeatterifestivaali	x
Musica Nova Helsinki	x
Musiikin aika	x
Musiikkijuhla Sommelo	x
Mäntän kuvataideviikot	x
Mäntän Musiikkijuhlat	x
Naamat	
Naantalın Musiikkijuhlat	x
Nummirock	

Tapahtuma	FF:n jäsen
Oriveden Suvi	x
Oulaisten Musiikkiviikot	x
Oulun juhlat	x
Oulun Musiikkijuhlat	x
Pispalan Sottiisi	x
Pori Jazz	x
Porisphere	
Provinssi	
Puistoblues	x
Qstock	
Rauma Festivo	x
Riihimäen Kesäkonsertit	x
Ruisrock	x
Sastamala Gregoriana - Wanhan Musiikin Päivät	x
Sata-Häme Soi	x
Satasoitto	x
Savonlinnan Oopperajuhlat	x
Seinäjoen Tangomarkkinat	x
Seurasaaren juhannusvalkeat	x
Sideways	
Sinfonia Lahden kansainvälinen Sibelius-festivaali	x
Sodankylän elokuvajuhlat	x
Solar Sound	
South Park	
Sysmän Suvisoitto	x
Taidekeskus Salmela	x
Tammerfest	
Tammisaaren Kesäkonsertit	x
Tampereen elokuvajuhlat	x
Tampereen Musiikkijuhlat	x
Tampereen Teatterikesä	x
Tanssivirtaa Tampereella -nykytanssifestivaali	x
Tomaatteja! Tomaatteja! Stand up -festivaali	x
Turku Jazz	x
Turun musiikkijuhlat	x
Tuska Open Air Metal Festival	x
Työväen Musiikkitapahtuma	x
Täydenkuun Tanssit	x
Urkuyö ja Aaria	x
Vaasan Kuorofestivaali	x
Vauhtiajot	
Weekend Festival	
Vekara-Varkaus Festivaaliviikko	x

SIBELIUS-AKATEMIAN SELVITYKSIÄ JA RAPORTEJA 18

ISSN: 1798-5455

ISBN 978-952-329-081-5

Kannen kuva: Petri Anttila / Helsingin juhlatiikat

**SIBELIUS-
AKATEMIA**

X TAIDEYLIOPISTO